



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

6 päivänä heinäkuuta 2023*

Ennakkoratkaisupyyntö – Tuomioistuimen toimivalta sekä tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano avioliittoa koskevissa asioissa – Asetus (EY) N:o 2201/2003 – 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudes luetelmakohta – Forum actoris – Edellytys – Hakijan asuinpaikka on ollut koko hakemuksen tekemistä välittömästi edeltäneen ajan asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa

Asiassa C-462/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 25.5.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.7.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

BM

vastaa

LO,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit L. S. Rossi (esittelevä tuomari), J.-C. Bonichot, S. Rodin ja O. Spineanu-Matei,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- LO, edustajanaan B. Ackermann, Rechtsanwältin,
- Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja S. Żyrek,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään P. Barros da Costa, S. Duarte Afonso ja J. Ramos,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

– Euroopan komissio, asiamiehinään H. Leupold ja W. Wils,
päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27.11.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 (EUVL 2003, L 338, s. 1) 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennen luetelmankohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa asianosaisina ovat BM ja hänen puolisonsa LO ja jossa on kyse Saksassa tuomioistuimille tehdystä avioliiton purkamista koskevasta hakemuksesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen N:o 2201/2003 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Euroopan yhteisö on asettanut tavoitteekseen luoda vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tätä varten yhteisö toteuttaa muun muassa siviilioikeudellisia asioita koskevan oikeudellisen yhteistyön alalla toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.”

- 4 Asetuksen N:o 2201/2003 1 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan, riippumatta siitä millaisessa tuomioistuimessa asiaa käsitellään, siviilioikeudellisissa asioissa, jotka liittyvät:

a) avioeroon, asumuseroon tai avioliiton pätemättömäksi julistamiseen;

– –”

- 5 Kyseisen asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Puolisoiden avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevassa asiassa ovat toimivaltaisia sen jäsenvaltion tuomioistuimet,

a) jonka alueella:

- puolisojen asuinpaikka on, tai
- puolisojen viimeinen asuinpaikka oli, jos toinen puolisoista asuu siellä edelleen, tai
- vastaajan asuinpaikka on, tai

- jommankumman puolison asuinpaikka on, jos puoliset jättävät yhteisen hakemuksen, tai
 - hakijan asuinpaikka on, jos hän on asunut siellä vähintään vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen tekemistä, taikka
 - hakijan asuinpaikka on, jos hän on asunut siellä vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen tekemistä ja hän on joko kyseisen jäsenvaltion kansalainen tai, jos kyseessä on Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti, hänen 'kotipaikkansa' on siellä;
- –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 6 BM, joka on Saksan kansalainen, ja LO, joka on Puolan kansalainen, avioituivat Puolassa vuonna 2000. He asuivat siellä lastensa kanssa ainakin vuoden 2012 kesäkuuhun saakka.
- 7 BM pani 27.10.2013 avioeromenettelyn vireille Amtsgericht Hammissa (Hammin alioikeus, Saksa) ja väitti lähteneensä aviopuolisoiden yhteisestä kodista vuoden 2012 kesäkuussa ja asettautuneensa sen jälkeen vanhempiensa kotiin Saksassa sijaitsevaan syntymäkaupunkiinsa.
- 8 LO väitti, ettei saksalaisilla tuomioistuimilla ole kansainvälistä toimivaltaa pääosin siitä syystä, että BM:n asuinpaikka oli ollut edelleen Puolassa suurimman osan ajasta vuonna 2013 sen jälkeen, kun tämä oli lähtenyt puolisojen yhteisestä kodista.
- 9 Pääasian asianosaisten esittämien todisteiden perusteella Amtsgericht Hamm hyväksyi LO:n esittämän väitteen toimivallan puuttumisesta ja jätti BM:n avioerohakemuksen tutkimatta.
- 10 Oberlandesgericht Hamm (Hammin ylioikeus, Saksa) pysytti tämän ratkaisun muutoksenhaussa.
- 11 Kyseinen tuomioistuin katsoi lähinnä, että vaikka BM:llä oli tosin ollut asuinpaikka Saksassa avioerohakemuksen tekemisajankohtana eli 27.10.2013, hän ei ollut osoittanut, että hänen asuinpaikkansa oli ollut kyseisessä jäsenvaltiossa koko tätä ajankohtaa edeltäneen kuuden kuukauden ajan eli 27.4.2013 alkaen, toisin kuin asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa edellytetään.
- 12 Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa), johon BM valitti Oberlandesgericht Hammin ratkaisusta, katsoo, että valituksen ratkaisu riippuu siitä, miten asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidettä ja kuudetta luetelmakohtaa on tulkittava. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tarkemmin sanottuna, onko hakijan osoitettava, että hänen asuinpaikkansa on asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa heti tässä säännöksessä vahvistettujen määräaikojen alkamisesta lähtien, vai riittääkö pelkkä oleskelu, jos hänellä on siellä asuinpaikka aviosuhteen purkamista koskevan hakemuksen tekemisajankohtaan mennessä.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tältä osin, että asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidennen ja kuudennen luetelmakohdan sanamuodosta huolimatta tässä säännöksessä vahvistetun forum actoriksen teleologiselle ja suppealle tulkinnalle olisi annettava etusija, jotta asiassa vastapuolena olevan puolison oikeuksia ei vaarannettaisi. Tämän lähestymistavan perusteella olisi katsottava, että hakijan on osoitettava, että

hänen asuinpaikkansa on asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa merkityksellisen määräajan alkamisesta lähtien. Tämä tulkinta parantaisi myös toimivaltaperusteiden ennustettavuutta ja yhtenäistä soveltamista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tietyt asiayhteyteen liittyvät seikat tukevat tällaista tulkintaa. Kyseinen tuomioistuin viittaa tältä osin etenkin tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoasioissa tehtyä yleissopimusta eli niin sanottua Bryssel II -yleissopimusta koskevan Alegría Borrásin selitysmuistion (EYVL 1998, C 221, s. 27) espanjan- ja ranskankielisiin versioihin.

- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että sen ehdottama tulkinta asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidennestä ja kuudennesta luetelmakohdasta on kiistanalainen erityisesti saksankielisessä oikeuskirjallisuudessa. Sitä ei ole missään tapauksessa ratkaistu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä eikä sitä voida selvästi johtaa siitä.
- 15 Bundesgerichtshof päätti näin ollen lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Alkaako [asetuksen N:o 2201/2003] 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidennessä ja kuudennessa luetelmakohdassa tarkoitettu vuoden tai kuuden kuukauden odotusaika kulua hakijan osalta vasta, kun hänen asuinpaikkansa on asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa, vai riittääkö, että hakija asianomaisen odotusajan alkaessa ensin pelkästään oleskelee asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa ja hänellä on asuinpaikka kyseisessä jäsenvaltiossa vasta myöhemmin hakemuksen tekemiseen mennessä?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 16 Aluksi on huomautettava, että ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että saksalaisten tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa käsitellä pääasia on tutkittu asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennen luetelmakohdan kannalta ja että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on katsonut, ettei toteamukseen, jonka mukaan BM:n asuinpaikka ei ollut Saksassa 27.4.2013, liity mitään virhettä. Esitetty kysymys on näin ollen ymmärrettävä siten, että siinä viitataan ainoastaan tähän säännökseen.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudetta luetelmakohtaa tulkittava siten, että kyseisen säännöksen mukaan jäsenvaltion tuomioistuimen toimivalta käsitellä aviosuhteen purkamista koskeva hakemus edellyttää sitä, että hakija, joka on kyseisen jäsenvaltion kansalainen, esittää näytön siitä, että hänen asuinpaikkansa on ollut mainitussa jäsenvaltiossa vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hänen hakemuksensa tekemistä, vai sitä, että hän osoittaa, että kun hän on ensin oleskellut tässä jäsenvaltiossa, hänen asuinpaikkansa on siirtynyt sinne hänen hakemuksensa tekemistä välittömästi edeltäneen kuuden kuukauden vähimmäisajan aikana.
- 18 On muistutettava, että asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklassa säädetään avioeroa, asumuseroa ja avioliiton pätemättömäksi julistamista koskeissa asioissa sovellettavista yleisistä toimivaltaperusteista. Nämä objektiiviset, vaihtoehtoiset ja yksinomaiset perusteet vastaavat

aviosuhteen purkamista koskevien riitojen erityistarpeisiin mukautetun säännösten tarpeeseen (tuomio 10.2.2022, OE (Puolison asuinpaikka – Kansalaisuuskriteeri), C-522/20, EU:C:2022:87, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 19 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisestä neljänteen luetelmakohdassa viitataan nimenomaisesti puolisojen ja vastaajan asuinpaikkaan, kun taas tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa sallitaan forum actoriksen soveltaminen (tuomio 10.2.2022, OE (Puolison asuinpaikka – Kansalaisuuskriteeri), C-522/20, EU:C:2022:87, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Tällä toimivaltasäännöllä pyritään huolehtimaan siitä, että keskenään ovat tasapainossa henkilöiden liikkuvuus Euroopan unionissa, jolloin suojataan erityisesti sen puolison oikeuksia, joka on lähtenyt puolisojen yhteisen asuinpaikan jäsenvaltiosta aviokriisin vuoksi, ja oikeusvarmuus erityisesti toisen puolison osalta, jolloin taataan, että hakijalla on todellinen side siihen jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista kyseessä olevan aviosuhteen purkamista koskeva hakemus (ks. vastaavasti tuomio 10.2.2022, OE (Puolison asuinpaikka – Kansalaisuuskriteeri), C-522/20, EU:C:2022:87, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 21 Asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa annetaan näet sen jäsenvaltion tuomioistuimille, jonka alueella hakijalla on asuinpaikka, toimivalta ratkaista kyseessä olevan aviosuhteen purkamista koskeva asia, mikäli – kyseisen säännöksen mukaan – hakija ”on asunut” kyseisen jäsenvaltion alueella ”vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen[sa] tekemistä” ja hän on, kuten pääasiassa, kyseisen jäsenvaltion kansalainen (ks. vastaavasti tuomio 10.2.2022, OE (Puolison asuinpaikka – Kansalaisuuskriteeri), C-522/20, EU:C:2022:87, 26–28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mielestä ei ole epäilystäkään siitä, että kyseisen säännöksen mukaan hakijan on aviosuhteen purkamista koskevan hakemuksen tekemisajankohtana osoitettava, että hänellä on ”asuinpaikka” asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa, minkä BM onkin pääasiassa osoittanut Oberlandesgericht Hammissa.
- 23 Tältä osin on näet muistutettava, että asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdasta johtuva kansainvälinen toimivalta – siltä osin kuin se määräytyy asuinpaikkaan perustuvan perusteen mukaisesti – sulkee pois sen, että kansainvälinen toimivalta perustuisi pelkästään siihen, missä jompikumpi puolisoista kulloinkin oleskelee (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2021, IB (Puolison asuinpaikka – Avioero), C-289/20, EU:C:2021:955, 46 kohta).
- 24 Tästä seuraa, että puolison, joka aikoo vedota asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa säädettyyn toimivaltaperusteeseen, on välttämättä osoitettava, että hänen asuinpaikkansa on ollut hänen aviosuhteen purkamista koskevan hakemuksensa tekemisajankohtana sen jäsenvaltion alueella, jonka kansalainen hän on, eikä tätä seikkaa ole riitautettu nyt käsiteltävässä asiassa.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on sitä vastoin epäselvää, merkitseekö asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa mainittu edellytys, jonka mukaan hakijan on pitänyt ”asu[a] asianomaisessa jäsenvaltiossa” vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen tekemistä”, sitä, että hakijan on pelkästään osoitettava, että hän on asettautunut kyseisen jäsenvaltion alueelle, kunhan hänen asuinpaikkansa on siirtynyt sinne sen kuuden kuukauden vähimmäisajan kuluessa, joka edeltää

välittömästi aviosuhteen purkamista koskevan hakemuksen tekemistä, vai onko hakijan sitä vastoin osoitettava, että kyseessä on asuinpaikka heti hänen hakemuksensa tekemistä välittömästi edeltävän kuuden kuukauden vähimmäisajan alusta lähtien.

- 26 Koska asetuksessa N:o 2201/2003 ei ole määritelty käsitettä ”asuinpaikka” eikä etenkään käsitettä oleskelu eikä siinä ole nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen näiden käsitteiden sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, niitä on tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti ottamalla huomioon niiden säännösten, joissa ne mainitaan, sanamuoto ja asiayhteys ja asetuksen tavoitteet (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2021, IB (Puolison asuinpaikka – Avioero), C-289/20, EU:C:2021:955, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennen luetelmakohdan sanamuodosta ilmenee tosin tältä osin, että sen jäsenvaltion tuomioistuimen, jonka alueella hakijalla on oltava asuinpaikka, toimivallan edellytyksenä on, että ”[hakija] on asunut siellä” vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen aviosuhteen purkamista koskevan hakemuksensa tekemistä. Kuten Puolan hallitus ja Euroopan komissio myöntävät, viittaus pelkkään asumiseen ei edellytä välttämättä sitä, että hakijan on osoitettava asuinpaikkansa olleen siellä hänen hakemustaan välittömästi edeltävän koko kuuden kuukauden vähimmäisajan osalta.
- 28 Kun otetaan huomioon asiayhteys, johon asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudes luetelmakohta kuuluu, ja asetuksen tavoitteet, vaatimusta, jonka mukaan hakijan on asuttava jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on, vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen tekemistä, ei voida kuitenkaan tulkita ottamatta huomioon kyseisessä säännöksessä niin ikään esitettyä asuinpaikkaa koskevaa perustetta.
- 29 Ensinnäkin on siis todettava, että kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdalla pyritään yhtenäistämään unionissa kansainvälisen toimivallan perusteet avioliittoasioissa, ja nämä kaikki perusteet perustuvat, kuten tämän tuomion 23 kohdassa on muistutettu, asuinpaikan käsitteeseen. Tämän säännöksen systematiikassa asumisen käsite ei voi olla luonteeltaan erilainen sen mukaan, käytetäänkö sitä kyseisen säännöksen toisessa vai kuudennessa luetelmakohdassa, riippumatta siitä, että asetuksen antamisajankohtana unionin virallisilla kielillä laadituista kyseisen toisen luetelmakohdan muista versioista poiketen tätä käsitettä ei käytetä saksankielisessä versiossa irrallisesti.
- 30 Asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan mukaan toimivaltainen on sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka alueella ”puolisoiden viimeinen asuinpaikka oli, jos toinen puolisoista asuu siellä edelleen”. Tältä osin ilmaisun ”asuu siellä edelleen”, joka sisältyy saksankielistä versiota lukuun ottamatta asetuksen antamisajankohtana unionin virallisilla kielillä laadittuihin kyseisen säännöksen versioihin, käyttäminen merkitsee ajallista jatkuvuutta tämän asuinpaikan ja ”puolisoiden viimeisen asuinpaikan” välillä siten, että asianomaisen jäsenvaltion alueelle jäänyt puoliso säilyttää siellä oman asuinpaikkansa, eikä mainitun säännöksen saksankielinen versio ole tälle esteenä.
- 31 Näin ollen asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä erityisessä asiayhteydessä määritettäessä kansainvälistä toimivaltaa aviosuhteen purkamista koskevissa asioissa asumisen ja asuinpaikan käsitteiden välillä ei ole syytä tehdä eroa, joka heikentäisi tämän toimivallan määrittämisperustetta.

- 32 Toiseksi on huomautettava, että – kuten Puolan ja Portugalin hallitukset lähinnä väittävät – sillä, että aviosuhteen purkamista hakevalta henkilöltä vaaditaan, että hän osoittaa, että hänen asuinpaikkansa on asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa heti asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa säädetyn kuuden kuukauden vähimmäisajan alkamisesta lähtien, voidaan varmistaa oikeusvarmuus ja säilyttää samalla henkilöiden liikkuvuus unionissa ja mahdollisuus saada aviosuhde puretuksi suositamatta aiheuttomasti tätä hakijaa, sillä forum actoris on toimivaltasääntö, joka on jo hänelle edullinen; BM:n ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa puoltamalla vaihtoehtoisella joustavammalla tulkinnalla kyseisestä säännöksestä ei voitaisi tätä taata.
- 33 Kyseisellä vaatimuksella pyritään siis ensinnäkin kompensoimaan se, että asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisestä neljänteen luetelmakohdassa luetelluista muista toimivaltaperusteista poiketen sen kuudennessa luetelmakohdassa mainittu toimivaltaperuste ei edellytä puolisojen yhteisymmärrystä eikä erityistä sidettä heidän nykyisen tai aikaisemman yhteiselämänsä paikkaan. Se, että hakija veloitetaan osoittamaan, että hänen asuinpaikkansa on ollut asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hänen hakemuksensa tekemistä, perustuu siihen, että tämän hakijan on voitava osoittaa koko asianomaisen ajanjakson osalta, että hänellä on ollut todellinen side kyseiseen jäsenvaltioon tämän tuomion 20 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.
- 34 Seuraavaksi on todettava, ettei niitä tavoitteita, jotka koskevat ennustettavuutta sekä yhtenäistä tulkintaa ja soveltamista unionissa ja jotka ovat ohjanneet asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa lueteltujen toimivaltaperusteiden vahvistamista avioliittoa koskeissa asioissa, voitaisi saavuttaa, jos hakijalta vaadittaisiin ainoastaan, että hän osoittaa, että hänellä on ollut asuinpaikka asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa melko lyhyen aikaa hänen aviosuhteen purkamista koskevan hakemuksensa tekemistä välittömästi edeltäneen kuuden kuukauden vähimmäisajan aikana. Tällaisessa tilanteessa hakijalta vaaditun asuinpaikkaa asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella koskevan keston riittävyys olisi näet määritelmän mukaan erilainen yksittäistapauksesta ja kunkin asiaa käsittelevän kansallisen tuomioistuimen tapauskohtaisesta arvioinnista riippuen.
- 35 Tämän tuomion edellisessä kohdassa mainitut tavoitteet saavutetaan sitä vastoin vaatimuksella, jonka mukaan hakijan on osoitettava, että hänen asuinpaikkansa on ollut asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa heti asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa säädetyn kuuden kuukauden vähimmäisajan alusta lähtien.
- 36 Lopuksi on korostettava, että kun otetaan huomioon tämän tuomion 20 kohdassa mieleen palautettu asetuksen N:o 2201/2003 tavoite siitä, että keskenään ovat tasapainossa yhtäältä henkilöiden liikkuvuus unionissa ja toisaalta oikeusvarmuuden vaatimus, tämän tuomion edellä olevassa kohdassa mainittu vaatimus ei aiheuta hakijalle suhteetonta rasitetta, joka voisi saada hänet luopumaan vetoamasta kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa säädettyyn toimivaltaperusteeseen.
- 37 Tästä seuraa, että sen toimivaltaperusteiden mukaisesti, johon asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudes luetelmakohta perustuu, puolison, joka aikoo vedota tähän säännökseen, on välttämättä osoitettava, että hänen asuinpaikkansa on ollut asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa heti kyseisessä säännöksessä tarkoitetun kuuden kuukauden vähimmäisajan alusta lähtien.

- 38 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudetta luetelmakohtaa on tulkittava siten, että kyseisen säännöksen mukaan jäsenvaltion tuomioistuimen toimivalta käsitellä aviosuhteen purkamista koskeva hakemus edellyttää sitä, että hakija, joka on kyseisen jäsenvaltion kansalainen, esittää näytön siitä, että hänen asuinpaikkansa on ollut mainitussa jäsenvaltiossa vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hänen hakemuksensa tekemistä.

Oikeudenkäyntikulut

- 39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27.11.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudetta luetelmakohtaa

on tulkittava siten, että

kyseisen säännöksen mukaan jäsenvaltion tuomioistuimen toimivalta käsitellä aviosuhteen purkamista koskeva hakemus edellyttää sitä, että hakija, joka on kyseisen jäsenvaltion kansalainen, esittää näytön siitä, että hänen asuinpaikkansa on ollut mainitussa jäsenvaltiossa vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hänen hakemuksensa tekemistä.

Allekirjoitukset